

Телевизијско обраћање високог представника

Добро вече.

Вечерас се посебно обраћам грађанима Мостара.

Али моја порука је такође намијењена свим грађанима ове земље. Свима онима који трпе због неодговорних политичара, због нефункционалних власти, лоших јавних услуга, високих пореза.

Сви ми имамо своје градове попут Мостара. Белфаст, Јерусалим, чак и Берлин – измучени градови који су постали симболи подјеле. Градови чији су проблеми уништили наду и оптимизам за будућност, те затровали политику њихових земаља. Чињеница да Мостар има највиши ниво иселавања младих није без разлога. Морамо спријечити да та будућност напушта Мостар, исто тако као што морамо пружити будућност младима овог града и цијеле БиХ.

Управо из тог разлога сам питању Мостара посљедњих седмица посветио много времена. И управо због тога вам се обраћам вечерас.

Данас сам донио одлуку да новом Статуту за град Мостар дам законску снагу.

Као што многи од вас знају, Стари мост у Мостару се обнавља и биће поново отворен ове године – што представља снажан симбол физичког, поновног уједињења и обнове ове земље.

Истовремено, градили смо и политички мост. Сви политички представници Мостара су учествовали у раду Комисије за реформу града Мостара. И урадили су прилично добар посао – и заиста, успјели су да постигну споразум за 90% новог Статута за Град.

Одлука коју сам данас донио представља само посљедњих 10% овог споразума – камен темељац за мост који ће најзад поново ујединити овај изузетни град и дати му будућност. У доношењу ових одлука, имао сам само једну ствар на уму. Оно што је у најбољем интересу грађана цијелог Мостара – свих грађана, не само једне групе; свих конститутивних народа, не само једног конститутивног народа.

Нови Статут неће ступити на снагу још шест седмица, како би се онима који су одговорни за пружање услуга дао један временски период да се припреме за ову промјену. Али, спровођење новог Статута не можемо одгађати дуже од овог уколико желимо да буде у функцији на вријеме за октобарске изборе.

Шта ово значи за грађане Мостара? Па, у практичном смислу неће донијети никакву тренутну промјену. Сутра ће исти људи бити одговорни да вам пруже исте услуге, на истом мјесту и на исти начин као и јуче. Али након периода од шест седмица, ти функционери неће радити за општине, већ за нову, уједињену и јединствену Градску управу. Протоком времена, ово ће дати стварне, уочљиве предности за грађане Мостара.

Како? Дозволите ми да објасним. Шест градских општина сада узимају 310 КМ годишње из џепа сваког мушкарца, жене и дјетета у Мостару. Тај новац ће у будућности бити потрошен на грађане, а не на политичаре.

Мостар ће, према овом Статуту, имати мање скупу, јединственију и ефикаснију управу. “Али, по којој цијени?”, можда се питате.

С обзиром на скорију прошлост Мостара, потпуно је разумљиво да грађани страхују од доминације једног народа или групе. Желе бити заштићени гаранцијама умјесто обећањима. Због тога су новим Статутом предвиђене те гаранције, не у виду недјелотворних паралелних институција на националној основи какве су постојале раније, него у виду уравнотеженог система гласања, подјеле власти, механизма за заштиту виталног националног интереса и правила о начину одлучивања којима ће се онемогућити да један конститутивни народ сам управља градом. Да ли је ово новост? Не. Да ли представља опасност? Не. Више је ријеч о пресликавању механизма заштите који већ постоје на другим нивоима у БиХ.

Да ли ће Мостар успјети превазићи подјеле и горчину прошлости и прихватити просперитетну и стабилну будућност, на крају крајева не зависи од мене него од политичких вођа и ни од ког другог.

У својству високог представника ја могу показати пут, али вас не могу одвести до циља. Само ваши политичари могу то урадити. Само они могу учинити нови Статут Мостара функционалним. Само они га могу и упропастити. Међународна заједница неће умјесто њих управљати Мостаром уколико они неће да раде посао за који их плаћате.

Али могу вам обећати да ћу од ваших политичара тражити да одговарају за своје поступке. Уколико буду одбијали да раде у интересу грађана који су их изабрали и који их плаћају, искористићу сва расположива овлаштења да их приволим да то ураде. При томе нећу тражити само од политичара Мостара да интересе грађана ставе на прво мјесто и учине Мостар функционалним. И лидере на државном нивоу који представљају политичке странке Мостара ћу сматрати одговорним за функционисање Мостара. Једноставно није прихватљиво да кажу како то није њихов проблем; или да немају контролу над својим странкама у Мостару.

Као чувар Дејтонског мировног споразума, имам конкретне одговорности за Мостар чији је статус уређен у том Споразуму. То је моја одговорност. Ја не могу, нити хоћу да је избјегнем. Али то се не односи у истом смислу и на остале градове у БиХ.

Али надам се да ће рјешење која нађемо за Мостар служити као путоказ и инспирација за друге градове у Босни и Херцеговини. Међутим, да ли ће се то десити и како ће до тога доћи, није моја одговорност, него одговорност домаћих лидера.

На крају, то се не може урадити без вас. Уколико желите нову будућност за ваш град, реците то вашим политичарима. Учините све како би се чуо ваш глас.

Тако Мостар коначно може постати модел за будућност, умјесто проклетство из прошлости.